

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

se zavazuje obci naší každý čtvrtletně neodkladně odváděti po 1 zl. 30 kr. tak ročně 6 zl., v kterémžto domku na sebe berou všecku zámečnickou, sklenářskou, truhlářskou a hrnčířskou správu jakákoli by se vynalezla na svůj vlastní náklad spraviti, pro čež na ten předepsaný způsob se jim takový domek na jich péči a starost postupuje.

Matěj Zeman,
primas.

Wenzel Vodrážka,
purkmistr.

Izák Kašpar,
P. t. Judenrichter in Namen der ganzen
Judengemeinde Pachter dieses Häusel No. V.

Josef Bumbrle,
starší obecní.

Jakub Kučera,
ten čas písar městský.

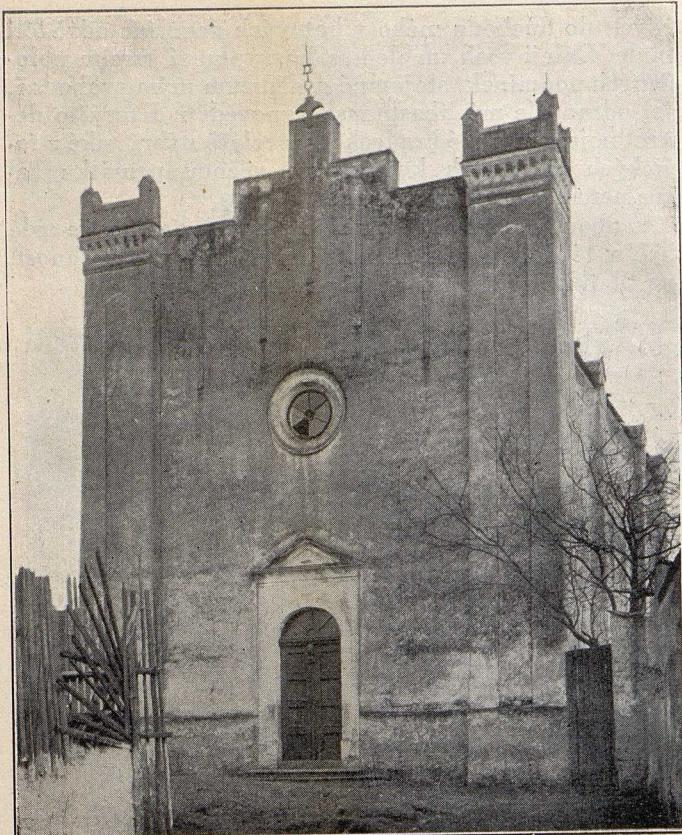
V druhé polovici XVIII. stol. bylo v Ř. i se synagogou, špitálem a vinopalnou 13 židovských domků. Z těch 10 stálo na Obecniči, č. XI dostala panská vinopalna (nyní hostinec u Radostů), poněvadž ji měl v nájmu žid Josef Abraham (Kollmann), č. XII a XIII vystavěla sama vrchnost pro židy nad loukou Pichovskou.

Židovské rodiny nelze v této době ještě snadno stopovat, neboť židé neměli do josefinských dob ani stálých příjmění, ani jména po domě. V knihách se zapisovali obyčejně podle biblických jmen, každý se dvěma jmény, na př. Izák Kašpar. Stálá příjmení vyskytuje se teprve v seznamu z r. 1778¹⁶), kdy byly židovské domy také již očíslovány římskými číslíčemi¹⁷). Tehdy naležel domek č. I (nyní č. 191, Bočků) Izáku Fejglovi, synu Jakuba Samuele; č. II (nyní 405, Hulíků) Abrahamu Rablovi, původně Abrahamu Samuelovi; č. III (nyní č. 406, Dvořáků) Izáku Kollmannovi, synu Zachariáše Abrahama; č. IV Filipu Hermannovi; čísla V a VI patřila špitálu a synagoze; č. VII (nyní č. 407, Konopických) Abrahamu Sternovi; č. VIII (nyní 408, Kočové) Alexandru Koperlovi; č. IX Abrahamu Gottliebovi, č. X bylo tenkrát prázdné, č. XI měla vinopalna, č. XII (nyní 177 v Hradecké ulici) patřilo Bernardu Rablovi a č. XIII (nyní č. 178, Šindelářů) Leopoldu Grünwaldovi. V městě na sousedském domě č. 34 byl Bernard Stein.

Uvedení židé jsou zároveň předkové téměř všech těch příslušníků o. Ž., jejichž počet v první polovici XIX. st. dostoupil více než půldruhého sta.

Kolem synagogy byl jeden domek vedle druhého a hrozilo veliké nebezpečí, že přijde-li požár, shoří celá židovská čtvrť. Proto také město nedovolilo, aby domky č. IV, IX a X byly opraveny, když v třicátých letech minulého století sešly. Došlo tedy k jejich zboření. Č. IV nacházelo se mezi domy č. III a V; domky s čísly IX a X stály mezi domy č. III a VIII při cestě, která vede z Polákovy uličky do Hradní ulice. Před jižní frontou synagogy bylo volné prostranství a ústilo v uličku, vedoucí mezi č. VII a 95. O ono volné prostranství vznikl v druhé polovině XIX. st. spor mezi ž. o. a majetníkem domu č. VII. Spor dopadl v neprospěch obce a ono volné místo i s uličkou bylo připojeno k domu č. VII.

Počátkem XIX. st. zvětšovalo se naše město, neboť bylo sídlem vrchnostenského politického a soudního úřadu pro celé řečické panství. Ř. se stala živým obchodním místem a dorostlí potomci židů z ghetto počali se usazovat i v druhých částech města a někteří z nich vystavěli si tu důkladně, jednopatrové obchodní domy. Poněvadž židé nesměli mít podle zákona ani v tu dobu ještě nemovitého majetku na panství, obcházeli zákon. Vystavěli nový dům svým nákladem na cizím pozemku podle smlouvy, uzavřené s majetníkem stavebního místa. Nový dům přijali na 20 neb 30 let do nájmu s podmínkou, že majitel pozemku bude po-

Synagoga (vnějšek)

vinen jim vrátiti celý stavební náklad, až smlouva vyprší nebo až bude zrušena. Na to ovšem nikdy nedošlo a nové židovské domy se staly po čase také uznáným majetkem židů.

Se syny Izáka Fejgl a č. I, Josefem a Samuelem, setkáváme se r. 1804 na č. 137 (Landštejnův dům v Růžové ulici). R. 1807 žil Josef na č. 112 (nyní Šimák, pekař) a později (1814) si vystavěl dům č. 187¹⁸). Samuel se přestěhoval v třicátých letech na č. 227 (u Kožených) a konečně se zase vrátil do otcovského domu č. I. Jeho synem byl Salomon. Salomon živil se potom podomním obchodem (Hausierer), žil do konce padesátých let také na č. I, načež si koupil domek č. 76 (nyní Kouteckého). Jeho synové Alois a Ignác měli dům č. 117 (nyní Nathan Weiner) a syn Samuel otevřel si advokátní kancelář v Plzni. Jiný syn Izáka Fejgl, Markus, oženil se r. 1806. R. 1812 měl v nájmu obchod na náměstí v přídomčí domu č. 39, které po velkém požáru r. 1820 koupil a které dostalo pak č. 213 (nyní Flejšmanů). Jeho synem byl Abraham, ženatý od r. 1839 s Rozálií Lieblichovou z Deštné, a dcera Sára neb Sabí, vdaná r. 1850 za Izáka Rabla z č. II. Konečně čtvrtý syn Izáka Fejgl, Wolfgang, narozený r. 1799 a zvaný všeobecně Bulfík neb Vulfík, bydlil neustále na otcovském domě a byl židovským poslem a chrámovým sluhou. Z otcovského domu měl ještě obřízky r. 1850. Nejdéle se udržela v Ř. linie Samuelova na č. 117. Teprve začátkem XIX. st. prodal Alois Fejgl tento dům Nathanovi Weinerovi a žije nyní u své dcery Anny, provdané za dra Beinoklesa, advokáta ve Výprtech.

Nejvíce potomků měl v Ř. Abraham Samuel z č. II, který se r. 1778 nazývá Abraham Rabl.

Jak je viděti ze schematu, byli synové Abrahama Samuela (Rabla) Bernard, zíjící do r. 1790 na č. XII, a Samuel, který zůstal na otcovském domě č. II. Bernard Rabl oženil se s Ester a měli syny Moisesa (1785), Josefa Marka (1786), Siracha (1790) a dvojčata Benjamina a Wilhelma (1796). Co se stalo s Moj-